

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

*ПАЛАМАРЕНКО Я.В., К.Е.Н., СТ. ВИКЛАДАЧ,
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ*

В умовах сьогодення інноваційна діяльність перетворилася на один із найважливіших чинників ефективного функціонування та розвитку всіх підприємств в умовах ринкової економіки. При цьому інноваційна діяльність забезпечує високий рівень конкурентоспроможності та виступає основою динамічного розвитку економічної системи в цілому.

У свою чергу, інноваційна політика – комплексна система заходів щодо стимулювання розробки, супроводу, управління, планування і контролю процесів інноваційної діяльності в сфері науки, техніки і матеріального виробництва, пов'язаних з адекватними заходами у важливих сферах життєдіяльності суспільства, що забезпечують створення необхідних умов реалізації поточних та перспективних цілей соціальної складової розвитку держави. Україна повинна розвивати інноваційну політику під впливом високої конкуренції, що посилюється в умовах реалізації інтеграційних процесів. Саме орієнтація на інноваційний тип розвитку економіки підсилить активізацію інноваційної діяльності суб'єктів аграрного господарювання, що дозволить розпочати реорганізацію економіки, розвивати наукомістке виробництво, яке є одним з основних чинників, що забезпечують економічне зростання в цілому [2, с. 202].

Зокрема, Європейський Союз використовує кілька інструментів інноваційної політики та залучення інвестицій для фінансування інноваційної діяльності. Серед них виділяють пряме державне фінансування, в першу чергу шляхом виділення грантів, кредитів, субсидій тощо; створення інфраструктури для інноваційної діяльності; податкові стимули, спеціальні схеми підтримки ризикового фінансування, надання державних гарантій. У країнах з високим рівнем науково-технологічного розвитку (Швеція, Німеччина, Фінляндія) надають перевагу заходам прямої фінансової підтримки, що надає можливість державі визначати, які технології або який сектор економіки потрібно розвивати в першу чергу. На відміну від опосередкованих методів стимулювання фінансова допомога має цільовий характер [2, с. 79].

Зокрема, на законодавчому рівні визначено, що державне

регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом: визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності; формування й реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм; забезпечення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки й стимулювання інноваційної діяльності; захисту прав та інтересів суб'єктів інноваційної діяльності тощо [5].

Виходячи з вище зазначеного, державна інноваційна політика має бути спрямована на створення соціально-економічних, організаційних і правових умов ефективного відновлення, розвитку й застосування науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, енерго- та ресурсоощадних технологій, виробництво та реалізацію нових видів продукції. Проаналізувавши основні проблеми у сфері державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, можна їх згрупувати в окремі блоки для спрощення пошуку шляхів вирішення цих проблем (рис. 1).

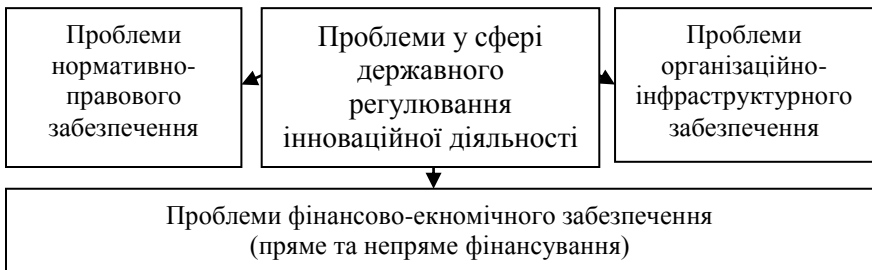

Рис. 1 . Ключові проблеми у сфері державного регулювання інноваційної діяльності в Україні

Джерело: сформовано автором на основі опрацьованої літератури [4, с.73]

Отже, як бачимо з рисунку, виокремивши основні актуальні проблеми у сфері державного регулювання інноваційної діяльності в Україні на окремі блоки, шукати шляхи вирішення цих проблем стає значно простіше. Тому, спираючись на набутий світовий інноваційний досвід та враховуючи вітчизняну специфіку інноваційних процесів, сьогодні можна запровадити ефективну інноваційну систему, яка зможе підвищити інноваційну активність вітчизняних підприємств.

Також важливим є формування економічної політики держави щодо впровадження у виробництво і побут новітніх технологій, визначення реальних перспективних джерел фінансових ресурсів, необхідних для реалізації передбачуваних напрямів розроблення інновацій, стимулювання та розвиток венчурного підприємництва, а також відповідність нормативної та юридичної баз наукового і загальноосвітнього рівнів спеціалістів для здійснення циклу “ідея-розробка-інновація-упровадження”, відповідних методів управління цими процесами на підприємстві [1, с. 37].

Основний напрямок державного регулювання інноваційної діяльності має бути спрямований на посилення взаємозв'язку науки, бізнесу та держави з метою формування системи, яка об'єднує технологічні, фінансові та організаційні фактори генерування та поширення інновацій. Зокрема, державна підтримка у вигляді податкових пільг веде до зниження податкового навантаження і вивільнення фінансових ресурсів, необхідних господарюючим суб'єктам для здійснення інвестицій в інноваційну діяльність, для створення і організацію виробництва принципово нової продукції, застосування нових або модернізацію існуючих способів її виробництва [3]. У той же час, особливої уваги потребують проблеми пов'язані з фінансово-економічної забезпеченості інноваційної діяльності, тому подальші дослідження за цією тематикою необхідно проводити у напрямку виявлення недоліків фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні з подальшим аналізуванням інноваційно-інвестиційної діяльності.

Література.

1. Водянка Л.Д., Підгірна В.С., Сироїчко К.В. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційної діяльності. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 9. С. 77–82.
2. Мельник В.І., Погрішук Г.Б., Погрішук О.Б. Інноваційні зміни в економіці в контексті еволюційних зрушень. Науковий вісник Ужгородського університету. 2016. №2 (48). С. 200–207.
3. Паламаренко Я. В. Концептуальні положення державного регулювання інноваційних процесів. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 4. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1625> (дата звернення: 24.03.2021). DOI: 10.32702/2307-2156-2020.4.56
4. Пришляк Н. В., Паламаренко Я. В., Березюк С. В. Стратегічне управління інноваційним розвитком взаємопов'язаних галузей з виробництва біопалива. Вінниця. Друк, 2020. 404 с. (Протокол № 13 від 26.06.2020 р.).
5. Про інноваційну діяльність. Закон України від 05.12.2012 р. № 40-